

Арабежіна і Петлюри, всі інші ніскільки не збудили, не оживили нашої молоді" (9).

З тих же причин, що в С.-Петербурзі "Громада", в Москві з'являється журнал "Украинская жизнь". "В часи, коли на Україні все українське, - пише В.Королів (В.Старий), - зазнало тяжкої пресії і друковане слово конало в корчах, міцно зтиснуте цензурними й адміністративними скорпіонами, в Москві народжується великої ваги періодичне видання - "Украинская жизнь" (10). Спочатку Петлюра працює як помічник редактора О.Саліковського, але швидко стає фактичним редактором журналу. "Тут він виявляє себе і як тактовний редактор, і як талановитий публіцист, і як тонкий літературний критик," - пише В.Королів. Знову ж таки Петлюра з'являється там, де він найбільш необхідний для згуртування всіх українських сил в одну цілеспрямовану силу.

В "Украинской жизни" немає робіт Петлюри, безпосередньо пов'язаних з театром, але, звичайно, є рубрики, де читачі систематично інформуються про театральні справи українців на Україні і за її межами. Багато заміток у цих рубриках без підписів, і за дея-

кими можна підозрювати авторство Петлюри.

Для роботи в своєму журналі С.Петлюрі вдається організувати московську інтелігенцію українського і неукраїнського походження. В цей період Петлюра дуже високо піднімається в очах російської інтелігенції, і саме тоді Корш бачить у ньому майбутнього українського вождя.

Можливо, такий високий підйом діяльності Петлюри пов'язаний з тим, що в Москві він одружився і там народилася дочка Леся.

Після цього періоду, після закриття багатьох українських видань, Петлюра стрімко перетворюється із інтелігента-літератора в солдата.

Існує міф, що С.В.Петлюра деякий час працював завлітом в трупі Садовського, але існує і факт - групова фотографія - артисти трупи, серед яких Симон Петлюра. Це фото зберігається в Державному музеї театрального, музичного і кіномистецтва України. Правда, художникові музею довелося колись постать Петлюри заретушувати. Та хіба це вина реставраторів, що їх змушували руйнувати, а не відновлювати?

P.S. Згадані статті Петлюри, звичайно, не вичерпують його театрознавчої спадщини. Існує чимало заміток в періодиці під різноманітними псевдонімами і криптонімами, за якими вірогідне авторство Петлюри. Список деяких підписів опублікований у двотомнику за даними бібліотеки С.Петлюри в Парижі і професора А.Жука. Перше цілісне враження про Симона Васильовича Петлюру як особистість, як літературного і театрального критика якраз і склалося після прочитання двотомника "Симон Петлюра. Статті, листи, документи", який був виданий у Нью-Йорку Українською Вільною академією наук у США. Перший том у 1956, а другий - у 1979 році. До видавничого комітету входив, покійний тепер, Митрополит Мстислав, племінник Петлюри, в минулому хорунжий у його війську. Ці книги потрапили в поле зору 1990 року й авторка вдячна п.Євгенові Сверстюку, який не побоявся через треті руки дати таку цінність незнайомій студентці. Але, крім того, мені вдалося відшукати статті потрібної тематики, що не ввійшли до двотомника. До них належать: Український театр на Чорномор'ї // ЛНВ. - Львів. - 1903. - Кн.10; Невиконаний замір //ЛНВ. - 1903 - Кн.10; Історичні пісні на Чорномор'ї //ЛНВ. - Львів. - 1903. - Кн.10; Товариство дослідників Кубанщини // . - Львів. - 1903. - Кн.10; Украинская деревня и ее драматург (Карпенко-Карий - Тобилович) // Мир. - С.-Петербург. - 1908. - №3. - С.40-42; 3б. Незабутні: літературно-критичні мініатюри (Т.Шевченко, І.Карпенко-Карий, І.Франко, М.Коцюбинський, К.Михальчук) К. - Т-во Час; Леонід Андреев і його "Червоний сміх" // ЛНВ. - Л. - 1905. - Кн.4. - С.87-88; Моя відповідь акторам з трупи Садовського // Слово. - К. - 1908. - Ч.10; Письма об украинской сцене // Театр и искусство. - М. - №9. - С.169; Письма об украинской сцене // Театр и искусство. - №19. - С.338; Письма об украинской сцене // Театр и искусство. - №26. - С.453; 3 українського життя. Про союз (спілку) українських акторів // Україна. - 1967. - Т.3. - Ч.2. - №7-8. - С.1-17. Недавно знайдено ще одну статтю - 3 приводу вистав трупи Садовського // Рада. - К. - 1907. - №61. - С.3. Згадані джерела - в ЦНБ України імені Вернадського.

(1) Петлюра С. Моя відповідь акторам з трупи д.Садовського // Слово. - 1908. - Ч.10. - С.12-13.

(2) Винниченко В. Із історії української революції.// Революція на Україні: по мемуарам белых. - Москва - Ленинград. - 1930. - С.292.

(3) Петлюра С. Письма об украинской сцене// Театр и искусство. - М. - 1908. - №9 - С.169.

(4) Петлюра С. Письма об украинской сцене.// Театр и искусство. - 1908. - №26. - С.453.

(5) Петлюра С. Уваги про завдання українського театру.// 3б. тв. - Т.2. - С.95.

(6) Рада. - 1907. - №70. - С.4.

(7) Рада. - 1907. - №255. - С.4.

(8) Слово. - №16. - С.11.

(9) Слово. - 1908. - С.10.

(10) Королів В. (В.Старий) Народний герой Симон Петлюра: спроба характеристики. - Київ - Прага. - 1919. - Ч.2.

Ювілей заньківчан

Львівський державний академічний театр імені М.Заньковецької відзначив своє 75-річчя, щоправда, за даними найновіших досліджень, правильніше вважати, що театру виповнилося 80 років. З цієї нагоди в театрі пройшов фестиваль, у програмі якого - комедія "Ідилія" В.Луніна-Марцинкевича Білоруського державного академічного театру імені Янки Купали та "Король Лір" В.Шекспіра Київського державного академічного українського театру імені І.Франка. Крім того, відбувся творчий вечір "Кланяюся вам, пороги...", в якому взяли участь колишні заньківчани, провідні майстри театру. В рамках цього вечора відбулося ще дві події - відкриття у фойє театру меморіальної дошки меценату Станіславу Скарбеку, на кошти якого в минулому столітті було споруджено цей театр, а також презентація книжки народного артиста України, заньківчанина Олександра Гринька "Білі ночі, чорні дні".

Апофеозом святкування ювілею стала урочиста академія, на якій театр вітали керівники держави і міста. Художньому керівнику театру, народному артисту України Федору Стригуну та головному художнику театру, народному художнику України М.Кипріяну було вручено ордени "За заслуги" III ступеня: Режисерові А.Бабенко присвоєно звання народної артистки України, О.Бонковській, Л.Боровській, Я.Муці, С.Глові - звання заслуженого артиста України, С.Лінкевичу - заслуженого працівника культури України. Богдан Козак та Федір Стригун стали членами-кореспондентами Академії мистецтв України, а, окрім того, Б.Козаку було вручено щойно засновану українською діаспорою Канади премію імені Й.Гірняка. Серед моря квітів і численних подарунків від різних установ, можливо, найбільш обнадійливими видаються 240 тисяч гривень, які подарувала фірма "Колос", надбавивши по три копійки до ціни пляшки пива. Напевне, завдяки таким меценатським внескам буде змога відремонтувати приміщення театру. Отож, за порогом свята - надія на краще і на примноження культурної скарбниці цього театру.

Галина Доманська
Львів